

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 15 czerwca 2016 r.

LEX. I. 4131.108.2016.JJ

**Wójt
Gminy Poświętne
ul. Krótka 1
05- 100 Poświętne**

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust.1 w związku z art. 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446)

stwierdzam nieważność

zarządzenia Nr 10/2016 Wójta Gminy Poświętne z dnia 4 kwietnia 2016 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat związanych z dodatkowymi kosztami udostępniania informacji publicznej w zakresie § 1 ust.1 w części dotyczącej wyrazów „kosztów eksploatacji i amortyzacji urządzeń”, ust. 2 oraz § 2 .

Uzasadnienie

Powyższym zarządzeniem wydanym, na podstawie art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2058, z późn. zm.) oraz § 15 Statutu Gminy Poświętne uchwalonego uchwałą Nr XXV/153/2013 Rady Gminy Poświętne z dnia 27 czerwca 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2013 r. poz. 9830, poz. 9831, z 2014 r. poz. 1190 i z 2015 r. poz. 9579) Wójt Gminy Poświętne ustalił wysokość opłat związanych z dodatkowymi kosztami udostępniania informacji publicznej.

W § 1 ust.1 Wójt postanowił, iż w przypadku konieczności poniesienia przez Urząd Gminy w Poświętnem dodatkowych kosztów udostępnienia informacji publicznej na wniosek, w związku z określonym we wniosku sposobem udostępnienia lub koniecznością przekształcenia informacji w formę wskazaną we wniosku, ustala się opłaty wynikające z wysokości faktycznych kosztów nośników informacji, na których udostępnienie jest informacja publiczna, kosztów eksploatacji i amortyzacji urządzeń oraz w oparciu o wielkość cen zakup materiałów lub usług wykorzystywanych w związku z określonym we wniosku sposobem udostępniania lub koniecznością przekształcenia informacji, w ust. 2 o kosztach dodatkowej pracy w godzinach nadliczbowych, w § 2 ust.1 -3 o organizacji pracy w sposób umożliwiający udostępnienie informacji publicznej bez konieczności pobierania opłat za pracę w godzinach nadliczbowych, o poleceniu pracy w godzinach nadliczbowych, o ile warunki organizacyjne i techniczne uniemożliwiają udostępnienie informacji publicznej bez pobierania opłat wymienionych w ust.1, o ustaleniu wysokości opłat wymienionych w ust.2 w oparciu o indywidualne stawki wynagrodzenia pracownika w godzinach nadliczbowych, w § 3 ustalaniu tej opłaty przez pracowników Urzędu Gminy Poświętne, którzy przygotowują informację w porozumieniu ze Skarbnikiem Gminy oraz Sekretarzem Gminy.

Organ nadzoru badając legalność przedmiotowego zarządzenia stwierdził, że zostało ono wydane z istotnym naruszeniem prawa. Do zarządzenia Wójt nie dołączył uzasadnienia.

Wskazane w podstawie prawnej zarządzenia przepisy prawa nie upoważniają organu wykonawczego gminy dla wydania aktu wewnętrznego w formie zarządzenia. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury sądów administracyjnych (np. wyrok WSA w Krakowie z 17 lutego 2016 r., sygn. akt II SA/Kr 1267/15) wydanie przez organ jednostki samorządu terytorialnego aktu (uchwały, zarządzenia) bez podstawy prawnej jest istotnym naruszeniem prawa. Każde działanie władzy publicznej powinno znajdować uzasadnienie w przepisie aktu prawnego wyższego rzędu. W myśl art.11b ust.3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz.446) zasady dostępu do dokumentów określa statut gminy. Przepis ten uprawnia do stanowienia zasad dostępu i korzystania z dokumentów powierzył radzie gminy. W doktrynie przyjmuje się, że żaden inny organ nie może wydawać aktów dotyczących tej kwestii. Oznacza to, iż z mocy prawa z zasad dostępu do dokumentów i korzystania z nich wyłączone są takie aspekty proceduralne, które, np. przesądzałyby o dodatkowej odpłatności lub bezpłatności do dokumentów, wyznaczały terminy mogące zagrozić realności tego dostępu.

Wskazać należy, że zasadą udzielania informacji publicznej jest bezpłatny dostęp do niej. Wynika to jednoznacznie z art.7 ust.2 ustawy, zgodnie z którym dostęp do informacji publicznej jest bezpłatny, z zastrzeżeniem art.15. Przepis art.15 ust.1 ustawy pozwala podmiotowi obowiązanemu do udostępnienia informacji publicznej pobrać od wnioskodawcy opłatę odpowiadającą wysokości kosztów dodatkowych związanych ze wskazanym we wniosku sposobem udostępnienia lub koniecznością przekształcenia informacji w formę wskazaną we wniosku. Jednak należy podkreślić, iż koszty, których mowa w tym przepisie, ustalane są każdorazowo w konkretnej sprawie oraz w zależności od wniosku i żądanego sposobu udostępnienia informacji publicznej. Prawo do pobierania opłaty może więc dotyczyć tylko dodatkowych kosztów związanych z żądanym sposobem udostępniania informacji. Chodzi tu więc o koszty rzeczywiste, realne, faktycznie ponoszone przez organ w związku z określonym sposobem udostępnienia informacji. Koszty te z natury rzeczy mogą być różne przy realizacji konkretnych wniosków, ale nie mogą być dowolnie ustalone przez organ na podstawie dodatkowych kryteriów tj. być zależne od warunków organizacyjnych, technicznych (§ 2 ust.1, ust.2 i ust.3 zarządzenia). Aby organ mógł zasadnie żądać zwrotu tych kosztów, podmiot udostępniający żądaną informację musi dokładnie podać poniesiony przez siebie koszt wiążący się ze wskazanym we wniosku sposobem udostępnienia informacji lub określić koszty związane z koniecznością przekształcenia informacji w formę wskazaną we wniosku (wyrok WSA w Warszawie z dnia 3 lutego 2015 r., sygn. akt II SA/Wa 1266/14). Powyższe nie oznacza, że niektóre rodzaje kosztów w ogóle i nigdy naliczane być nie mogą (np. koszty pracy związanej z udostępnieniem informacji), ale dla ich odzyskania konieczne będzie wykazanie, że koszty te przekraczają normalny koszt funkcjonowania bazy technicznej i zasobów ludzkich (pracowniczych) organu. Koszty te muszą być powiązane z konkretnym wnioskiem, sposobem żądania informacji lub jej przekształcenia. Nie mogą być one ustalone niejako z góry bez powiązania z konkretnym wnioskiem.

W świetle powyższych ustaleń wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego jest w pełni uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze Gminie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od daty doręczenia, wnoszona za pośrednictwem organu, który skarżone orzeczenie wydał.

Informuję, iż rozstrzygnięcie nadzorcze wstrzymuje wykonanie zarządzenia z mocy prawa, z dniem jego doręczenia w zakresie objętym orzeczeniem.

WOJEWODA MAZOWIECKI

Zdzisław Piñiera